

ŽELJKO KRALJ*

Korupcija u policiji

Sažetak

Policija je s aspekta strukture odnosno organizacije te s aspekta supkulture policajaca veoma podložna korupciji, što se manifestira u brojnim prilikama i iskušenjima, a generira devijaciju unutar profesije. To znači da snažan kompleksan sustav prevencije treba biti institucionalno uveden na dugi rok. Kratkotrajne ili djelomične intervencije nemaju izgleda za uspjeh zato što korupcija ima tendenciju prilagođavanja. Korupcija u policiji može značajno narušiti spremnost građana za suradnju s policijom, što uzrokuje smanjenje učinkovitosti rada policije i gubitka povjerenja građana. Stoga smatramo važnim provesti istraživanje o toj temi koje će, ako se provede na transparentnom uzorku, dati doprinos utvrđivanju aktualnih spoznaja o problematici korupcije u policiji.

Ključne riječi: istraživanje korupcije u policiji, supkultura, kompleksan sustav prevencije, povjerenje građana u policiju, integritet.

UVOD

Korupcija je višeslojan fenomen utemeljen na različitim povijesnim i društvenoekonomskim uvjetima u svakoj zemlji. Posljedice korupcije su nepredvidljive i danas nadilaze nacionalne granice, a potkopavaju sve što ljudsko društvo razvija u skladu sa zakonskim normama, uzrokuju netransparentnost u radu javnih službi, upitna je etička i moralna podloga u političkom odlučivanju, uzrokuju pad cijene državnog vlasništva u procesu privatizacije i nagrizaju temeljne vrijednosti demokratskog poretka.

Prema Derenčinoviću "korupcija je proces u kojem najmanje dvije osobe nedopuštenom razmjenom u cilju ostvarivanja vlastitih prohibitivnih postupaju na štetu javnog interesa i kršeći moralnu i pravnu normu povrjeđuju temelje demokratskoga razvoja, pravnu državu i vladavinu prava". U kontekstu politike "korupcija je zlouporaba javne moći radi postizanja privatne koristi".

* mr. Željko Kralj, voditelj programa stručnoga usavršavanja, Služba za stručno usavršavanje i specijalizaciju, MUP, PA.

U Hrvatskoj ne postoji zakonsko određenje korupcije, ali se konvencionalno pod tim pojmom razumijeva, u skladu sa Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (NN 88/01., 12/02., 33/05., 48/05.), zlouporaba u postupku stečaja, nelojalna konkurencija u vanjskotrgovinskom poslovanju, zlouporaba obavljanja dužnosti državne vlasti, protuzakonito posredovanje, primanje mita, primanje mita u gospodarskom poslovanju, davanje mita, davanje mita u gospodarskom poslovanju, zlouporaba položaja i ovlasti, prikrivanje protuzakonito dobivenog novca itd. (čl. 21.)

Prema rezultatima istraživanja *Transparency Internationala*, nevladine organizacije čije je djelovanje usmjereno na suzbijanje korupcije i njenih posljedica na globalnoj razini, Hrvatska u 2013. godini zauzima 57. mjesto u usporedbi sa 180 zemalja svijeta uključenih u istraživanje, jer rezultat IPK (Indeks percepcije korupcije) iznosi 4,8 (na ljestvici ocjena od 0/potpuna korupcija do 10/nema korupcije). (<http://www.transparency.hr>)

Rezultati istraživanja o integritetu građana Hrvatske (*Gallup Croatia*), objavljenim na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa RH, pokazuju da 97% ispitanika korupcijom smatra toleriranje organiziranog kriminala u zamjenu za adekvatne subvencije od strane dužnosnika i političara te dodjelu pozicija onima koji su podmićivali pojedince koji su odlučivali o potpisivanju ugovora i namještanju natječaja (97% ispitanika). (<http://www.antikorupcija.hr>)

Strategija suzbijanja korupcije (NN 75/08.) temeljni je propis u skladu s kojim "sprječavanje korupcije na svim razinama ključ je uspješne antikorupcijske politike, ali i obveza Republike Hrvatske koja proizlazi iz Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije te relevantnih dokumenata Vijeća Europe i Europske unije.

Prioritetna područja u borbi protiv korupcije su sprječavanje sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, provedba propisa o financiranju političkih stranaka, ostvarivanje prava na pristup informacijama, jačanje integriteta javne uprave, reguliranje javnih nabava, te zaštita oštećenika i osoba koje u dobroj vjeri prijavljuju korupciju".

Prema Prenzleru¹ policija je s aspekta strukture odnosno organizacije i s aspekta supkulture policajaca veoma podložna korupciji, što se manifestira u brojnim prilikama i iskušenjima, što generira devijaciju unutar profesije. To znači da snažan kompleksan sustav prevencije treba biti institucionalno uveden na dugi rok. Kratkotrajne ili djelomične intervencije nemaju izgleda za uspjeh zato što korupcija ima tendenciju prilagođavanja.

Potrebno je oprezno pristupiti prilikom isticanja područja policijskog rada koje je posebno ugroženo korupcijom. Naime, prometna policija je prema percepciji javnosti, odnosno građana na prvome mjestu, međutim ovdje se radi o sitnoj korupciji koja ima veliku frekvenciju događanja pa je najuočljivija. Ova tvrdnja nikako ne smije zamagliti problem i iskriviti sliku o korupciji u policiji s obzirom na to da se najozbiljniji slučajevi korupcije događaju u vezi s drogama i gospodarskim poslovanjem koji su izvan očiju javnosti.

¹ Prenzler, T. (2009). *Police Corruption: Preventing Misconducts and Maintaining Integrity*, CRC Press, 2009.

1. UZROCI I VRSTE POLICIJSKE KORUPCIJE

Uzroci zloporabe ili korupcije u policiji su oni koji su uvjetovani strukturama policijske organizacije i njenog položaja u društvu (nepotizam², birokracija, neminovni kontakti s podzemljem, nemogućnost apsolutne kontrole svih policajaca itd.), te oni koji su uvjetovani specifičnostima policijske supkulture (*zid šutnje* i sl.), (supkultura je skup normi, vrijednosti i obrazaca ponašanja koje razlikuje grupu ljudi od ostalih članova društva. Supkulturne grupe nastaju iz potrebe ljudi za pripadanjem, za pronalaskom vlastitog identiteta, za spontanošću ili, jednostavno, za druženjem s istomišljenicima), koja otežava kontrolu korupcije i drugih zloporaba koje se događaju u policiji.

Korupcija u policiji može značajno narušiti spremnost građana za suradnju s policijom, što uzrokuje smanjenje učinkovitosti rada policije i gubitak povjerenja građana u policiju. Policijsku korupciju možemo svrstati u nekoliko skupina: korupcija ovlasti (odnosi se na primanje materijalne dobiti, bez kršenja zakona); usluga za uslugu (primitak određenih dobara zbog skretanja poslovanja na određene pojedince ili tvrtke); oportunistička krađa (krađa od osoba koje su pod vlašću policijskog službenika); ucjena (prihvaćenje mita radi zanemarivanja kaznenog postupka); zaštita nezakonite aktivnosti (policajska zaštita osoba koje su uključene u nezakonite aktivnosti); sređivanje (uništavanje tragova o nedozvoljenim radnjama); izravne kaznene aktivnosti (policijski službenik čini kazneno djelo radi stjecanja osobne koristi); unutarnje naplate (trgovanje s povlasticama koje su dostupne policijskim službenicima); namještanje (oblik koji je najčešće povezan uz zabranjene postupke s drogom, npr. podmetanje i zamjena tragova).

2. MJERE ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE U POLICIJI

Strategija suzbijanja korupcije u policiji bazira se na eliminaciji povoljnih uvjeta i uzroka nastanka koruptivnih ponašanja. Prema tradicionalnom shvaćanju korupcija je u policiji ograničena na manji broj neobuzdanih osoba, *fenomen pokvarenih jabuka*, koje je potrebno eliminirati iz sustava i problem je riješen. To je shvaćanje popularno među političarima i policijskim rukovoditeljima. Međutim u svim velikim korupcijskim aferama u policiji utvrđena je strukturalna povezanost koja je poticala na korupciju te je uočena povoljna klima za pojavu *pokvarenih jabuka*.

Mjere za suzbijanje korupcije u policiji mogu se klasificirati u pet strategija koje je potrebno paralelno poduzimati, a to su: **reaktivne mjere** (kriminalističko istraživanje, prikrivene policijske radnje, posebne dokazne radnje, disciplinske mjere, procesuiranje itd.), **proaktivna kontrolna strategija** (testovi integriteta, poligrafsko testiranje, kontrolne mjere, psihološki i etički testovi), **organizacijsko-sistemske mjere** (analiza dobre i loše prakse, rizika, antikorupcijska kontrola), **jačanje integriteta u policiji** kroz implementaciju etičkog kodeksa, zaštita zviždača, informatora, uvođenje nagrade za zviždače, anketiranje policajaca i građana o njihovoj percepciji korupcije, **peta strategija odnosi se**

² Nepotizam – *nipote* (nećak), tip ponašanja najčešće nosioca političke, ekonomske, vojne ili neke druge moći koji na osnovi svog povlašćenog položaja u hijerarhiji favoriziraju članove svoje porodice ili prijatelje u odnosu na druge osobe, bez obzira na njihovu stručnu sposobnost prilikom zapošljavanja, davanja poslova ili dodjeljivanja nekih beneficija.

na unapređenje menadžmenta upravljanja ljudskim potencijalima s aspekta antikorupcijske politike (izrada procjena rizika od korupcije za pojedino radno mjesto, vođenje dosjea, rotacija rukovoditelja, istraživanje imovinskog stanja policajaca itd.).

3. ISTRAŽIVANJE KORUPCIJE U POLICIJI

Istraživanje korupcije u policiji jedno je od najdelikatnijih pitanja koje bi trebali rješavati policijski službenici unutarnje kontrole. Otvorena pitanja koja se s tim u vezi otvaraju su: Kako započeti s istraživanjem?, Koje tehnike koristiti?, Koje su potencijalne prepreke?, Kako doći do potencijalno najboljeg zviždača iz policijskih redova?, Koji koraci su nužni da bismo dobili kvalitetnu informaciju? Nakon zaprimanja informacije iz koje proizlazi sumnja u počinjenje nekog od koruptivnih kaznenih djela, s dovoljno podataka i analitičkom procjenom, te obavijesti državnom odvjetniku³, treba definirati optimalni alat za otkrivanje korupcije. Ako utvrdimo da dokazni postupak koruptivnih kaznenih djela ne bi bilo moguće izvršiti klasičnim policijskim metodama i postupcima te se odlučimo za posebne dokazne radnje⁴, postupak mora biti zakonit uz pribavljanje sudskog naloga. Pri tome treba paziti na načelo ekonomičnosti, radi se o iznimno skupim radnjama i postupcima, odnosno: *ne treba udarati topovima na vrapce*, ako to nije nužno. Nakon toga izuzetno je važno definirati cilj koji želimo postići, vrstu posebne dokazne radnje, reducirati krug osoba, izabrati tehniku koju ćemo koristiti, hoće li se raditi o kompliciranoj dugotrajnoj operaciji ili *ad hoc* operaciji, odnosno vrijeme trajanja.

Otkrivanje koruptivnih ponašanja unutar policijskog sustava zbog prirode poslova i zadaća onih koje se kontrolira zahtijeva složene, a istodobno i suptilne metode koje ne smiju znatnije utjecati na odvijanje redovnih poslova i zadaća u ustrojstvenim jedinicama. Edukacija je iznimno važno sredstvo za izgradnju integriteta državnih službenika. Uspostavljanjem profesionalne organizacijske strukture uspostavlja se i čvrsta unutarnja kontrola koja nadzire rad unutar organizacije te poduzima sankcioniranje prilikom prekoračenja ovlasti i korupcije u policiji i drugim institucijama koje provode zakone prema građanima. Učestalost pokretanja postupka zbog korupcije unutar policije najčešće nije indikator korumpiranosti sustava, nego naprotiv, djelotvornosti mehanizma unutarnje kontrole. Korupcija se unutar sustava policije mora kažnjavati i oštrije nego u drugim državnim tijelima koja nisu izravno zadužena za provođenje zakona.

Unutarnji nadzor po svojoj prirodi objedinjava elemente sustavnog nadzora i nadzora iniciranog slučajem, u kojem se prati pravilnost i zakonitost, pravodobnost postupanja policijskih službenika. Nadzorom rada se preventivno suzbija i sprječava nastanak policijske korupcije. Valja napomenuti da policijska korupcija ne može egzistirati, ako je ne toleriraju oni s viših položaja u policiji. Održavanje morala, profesionalnog standarda i poštovanja unutar organizacije su *zaštitni čimbenici* u borbi s korupcijom. Značajnu ulogu u suzbijanju korupcije time i obvezu imaju i policijski rukovoditelji koji moraju biti simbol etičnosti.

³ Državni odvjetnik – čl. 38. Zakona o kaznenom postupku (NN 152/08.).

⁴ Posebne dokazne radnje – čl. 332. Zakona o kaznenom postupku (NN 152/08.).

4. SOCIOLOŠKI ASPEKT KORUPCIJE U POLICIJI

Kriterij za *zviždače* u policijskim redovima nešto je drugačiji nego kod ostalih građana s obzirom na to da oni imaju pravo i obvezu davati informacije, odnosno prijavljivati nezakonite radnje kolega. Važno je definirati i metodologiju prijavljivanja, odnosno kome i kako prijaviti kolegu. Primjer koji je zaživio u praksi je kutija u policijskoj postaji u koju policijski službenici imaju mogućnost anonimno ubaciti prijavu. Važan kriterij koji u većini slučajeva nije zaživio u praksi jest da *zviždači* nisu dužni predočiti dokaze kada nešto prijavljuju, već je to posao policije. Policijski *zviždač* treba biti tretiran kao informator, a prilikom prijavljivanja važno je utvrditi što je motiv prijavljivanja (osveta, strah, ljubomora, eliminacija konkurencije) ili pak moralni, zakonski, integritet, čuvanje ili vraćanje funkcije, vraćanje povjerenja u policiju. Razlozi protiv zviždanja su solidarnost, neugodnost, osjećaj nezaštićenosti, krivica, te maltretiranje od strane kolega. Prešućivanje odnosno dozvola koruptivnog ponašanja ojačava *zid šutnje* te uništava kredibilitet policije. *Zid šutnje* ili *plavi zid* možemo definirati kao prikrivanje nezakonitog, neetičkog i neprofesionalnog ponašanja kojem je osnovna karakteristika strah. Stoga se osnovano postavlja pitanje kako spriječiti njegovo nastajanje, odnosno kako ga slomiti? Odgovor je vrlo jednostavan, a to je poštovanje zakona, integritet, transparentno upravljanje ljudskim potencijalima, etički obrazac ponašanja.

Zbog prirode posla kojim se bave, policijski službenici se susreću s ljudima koji pate i vide svijet u puno gore m svjetlu zbog čega vjeruju da je svijet koji ih okružuje loš. Zbog toga im je potrebna neka vrsta obrane kako bi se preživjelo u takvom okruženju, a to je *policijski cinizam* koji proizvodi loše rezultate rada za organizaciju i pojedinca. Radi se o konstantnom nepovjerenju u ljude, posao i organizaciju. Karakterističan je osjećaj mržnje, zavisti, nepovjerenja. Nepovjerenje prema organizaciji očituje se u sumnji da ta organizacija može biti učinkovita. Posljedice cinizma su povlačenje iz društva, antipatija prema idealu. Cinizam može biti usmjeren prema zakonima, pravilima, rukovoditeljima, zajednici. Mnoga su istraživanja pokazala da policijski službenici smatraju kako njihovi rukovoditelji nisu osobe s integritetom. Popratni efekti cinizma očituju se u promjeni ponašanja, gubitku samopouzdanja, gubitku vjere da su dobri ljudi, roditelji, članovi društva. Posljedice dugotrajnog cinizma su korupcija, brutalnost, loša kvaliteta rada i osjećaj nesposobnosti da se postigne odgovarajući cilj.

Sistem ranog upozorenja (postoji kao baza podataka u SAD-u), služi za predviđanje i identifikaciju potencijalno rizičnih policijskih službenika. Predmet istraživanja trebaju biti svi policijski službenici koji prekorače prosjek. Pokazatelji rizika su pritužbe, nepravilnosti i nezakonitosti prilikom uhićenja, uporabe sredstava prisile, nepravilnosti prilikom poduzimanja dokaznih radnji, ranije ponašanje, obuka, prometni prekršaji, bolovanja i sl.

5. ISTRAŽIVANJE KORUPCIJE PRIMJENOM ZNANSTVENIH METODA I POSTUPAKA

Iz navedenog je razvidno da o uzrocima i mjerama za suzbijanje korupcije u policiji dosta toga znamo, međutim problem je konkretna implementacija mjera za suzbijanje korupcije u policiji u praksi. Stoga smatramo važnim napraviti *screening* (snimku stanja) – koje

možemo obaviti primjenom znanstvenog istraživanja kakvo će se uskoro provesti, a čije su glavne odrednice date u ovom članku.

Znanstvenim metodama koje će se koristiti u ovom istraživanju također će se testirati hipoteze, koje će se potom zaključno potvrditi ili odbaciti. Ova ideja je otvorena za suradnju sa svima onima koji mogu dati svoj doprinos njezinom proširenju i oplemenjivanju. Držimo da bi rezultati ovog istraživanja mogli imati svoju aplikativnu primjenu u praksi.

Na ideju, odnosno provedbu istraživanja autor je došao nakon dugogodišnjeg iskustva na poslovima unutarnje kontrole i zakonitosti postupanja, koristeći pritom metodologiju nekih ranije provedenih istraživanja, te iskustvo i znanje iz prakse.

Na ovaj način provedeno istraživanje primjenom znanstvenih metoda i postupaka, ako se provede na reprezentativnom uzorku, dat će svoj doprinos utvrđivanju aktualnih spoznaja o problematici korupcije u policiji.

Osim toga istraživanjem bi se mogla pobliže locirati područja policijskog rada koja su najviše izložena korupciji, koja skupina policijske korupcije je najzastupljenija, uzroci korupcije u policiji, te prijedlozi za njezino suzbijanje.

Posebno su važni rezultati ankete u pogledu zaštite (konspirativnosti) zviždača iz policijskih redova i razrade procedure zaprimanja informacija o nezakonitom i neprofesionalnom postupanju i ponašanju kolega, što je trenutačno jedna od najslabijih točaka vezanih za prikupljanje korisnih informacija.

Cilj

Cilj istraživanja je utvrđivanje aktualnih spoznaja o problematici korupcije u policiji.

Hipoteze

H1: Policijski službenici daju ocjenu korupcije koja je po vrijednostima indeksa percepcije (0-10) povoljnija od vrijednosti indeksa percepcije u Republici Hrvatskoj koji za 2013. godinu iznosi (4.8).

H2: Policijski službenici ocjenjuju prijedloge za suzbijanje korupcije ocjenom najmanje (3,5).

H3: Policijski službenici ocjenjuju da bi ključnu ulogu u suzbijanju korupcije u policiji trebala imati Služba za unutarnju kontrolu.

METODE

S obzirom na postavljeni cilj i hipoteze istraživanja, kao prikladne, izabiru se sljedeće znanstvene istraživačke metode:

1. Anketa

Za istraživane percepcije korupcije u policiji koristit će se metoda grupne i neposredno vođene pisane ankete među ispitanicima.

Kao instrument ankete dizajniran je pisani anketni upitnik: Istraživanje percepcije korupcije u policiji, koji sadrži ukupno 25 pitanja/tvrđnji razvrstanih u sljedeće grupe:

- I. Osobni podaci ispitanika: 5 pitanja
(spol, radno iskustvo, školska/stručna sprema, linija rada).
- II. Općenito o korupciji u policiji: 5 pitanja
(Postoji li korupcija u policiji?, Koji je njezin intenzitet?, Koja linija rada policije je najkorumpiranija?, Što bi trebala učiniti po pitanju zaštite zviždača iz policijskih redova?, Koju ste od navedenih skupina policijske korupcije uočili?).
- III. Uzrok i posljedice koruptivnog ponašanja u policiji: 2 pitanja
Uzrok: nepoznavanje odnosno nedovoljno poznavanje propisa, neučinkovit nadzor, nedostatak sredstava za rad, loša zakonska i podzakonska rješenja, pomanjkanje integriteta, zid šutnje, loši uvjeti rada, mala plaća, nešto drugo.
Posljedice: smanjenje kvalitete i učinkovitosti rada, nepovjerenje u sustav, povećanje troškova, jačanje supkultura, nešto drugo.
- IV. Prijedlozi za suzbijanje korupcije u policiji: 9 pitanja
Prijedlozi se ocjenjuju ocjenama negativan, dovoljan, dobar, vrlo dobar, izvrstan i bez odgovora, a oni su:
Edukacija policijskih službenika, unapređenje normativnog uređenja, poboljšanje uvjeta rada i plaća policijskih službenika, pojačani nadzor nad policijskim službenicima, jačanje integriteta (implementacija etičkog kodeksa, zaštita zviždača, informatora, anketiranje policajaca i građana), proaktivna kontrolna strategija (testovi integriteta, poligrafsko testiranje, kontrolne mjere, psihološki i etički testovi), istraživanje imovinskog stanja policajaca, izrada procjena rizika za pojedino radno mjesto i rotacija rukovoditelja, što oni kao policijski službenici predlažu kako bi se korupcija svela na što je moguće manju mjeru.
- V. Unutarnja kontrola: 3 pitanja
Tko bi trebao imati ključnu ulogu u suzbijanju korupcije u policiji?, Što biste vi osobno poduzeli da ste jasno uočili neki oblik korupcije od strane kolega?, Koje bi prema vašem mišljenju bile ključne odlike djelatnika unutarnje kontrole?
- VI. Percepcija korupcije u policiji: 1 pitanje
Pitanja su većinom zatvorenog tipa tako da ispitanici biraju jedan odgovor ili više od potpunih odgovora ili ocjenu, uz pojedine mogućnosti dopisivanja ostalog ili dodatnih prijedloga.

Provedba anketnog istraživanja

Anketno istraživanje percepcije o korupciji u policiji, prema utvrđenom planu istraživanja, provest će se tijekom prvog tromjesečja 2014. godine na Policijskoj akademiji.

Uzorak

Istraživanjem će biti obuhvaćeni polaznici tečaja granične, prometne i kriminalističke policije te studenti na VPS-u (200-300).

2. Statističke metode

Statističke metode koriste se za statističku obradu podataka koji će se prikupiti metodom ankete pomoću anketnog upitnika. Primjenjivat će se metode deskriptivne (opisne) statistike i metode inferencijalne (analitičke) statistike. Podaci i rezultati statističke obrade podataka prikazat će se tablično i grafički. Za obradu i prikaz rezultata istraživanja po pojedinačnim pitanjima iz ankete koriste se se:

- Frekvencija (f)
- Postotak (%)
- Suma (Σ)
- Aritmetička sredina – prosječna vrijednost (M)
- Standardna devijacija (s)
- Koeficijent varijabilnosti (V), izražen u postocima (%).

Za kvantitativnu analizu i prikaz određenih podataka (ocjene prijedloga za suzbijanje korupcije u policiji), koriste se usporedni prikazi aritmetičke sredine pojedinačnih ocjena (prosječne ocjene) s prosječnom ocjenom područja, uz podatke o vrijednostima standardne devijacije i koeficijenta varijabilnosti. Statistički značajne razlike među frekvencijama određenih rezultata istraživanja testirat će se hi-kvadrat testom (χ^2).

Korelacije između određenih rezultata istraživanja testirat će se Pearsonovim koeficijentom korelacije (r).

6. ZAKLJUČAK

U ovom članku korupciju u policiji sagledavamo kroz tri glavna područja, a to su uzroci i vrste policijske korupcije, mjere za njezino suzbijanje, te organizacijski i sociološki aspekt.

Očito je da o navedenom dosta toga znamo, međutim problem je konkretna implementacija mjera za suzbijanje korupcije u praksi. Stoga smatramo važnim napraviti *screening* kojeg možemo obaviti primjenom znanstvenog **istraživanja kakvo će se uskoro provesti, a čije su osnovne odrednice date u ovom članku.**

Na ovaj način provedeno istraživanje, ako se provede na reprezentativnom uzorku, doprinijet će utvrđivanju aktualnih spoznaja o problematici korupcije u policiji.

Istraživanjem bi se mogla pobliže locirati područja policijskog rada koja su najviše izložena korupciji, koja skupina policijske korupcije je najzastupljenija, uzroci korupcije u policiji, te prijedlozi za njezino suzbijanje.

Posebno je važno razmišljanje kolega o zaštiti (konspirativnosti) zviždača i razradi procedure zaprimanja informacija o nezakonitom i neprofesionalnom postupanju i ponašanju kolega.

LITERATURA

1. Hunjak, D.; Taradi, J. (2013). Istraživanje percepcije korupcije o zaštiti na radu u poslovnim organizacijama.
2. Derenčinović, D.: *Mit(o) korupciji*. Zagreb: NOCCI, 2001.
3. *Pravilnik o načinu provedbe unutarnje kontrole i nadzora rada službenika i ustrojstvenih jedinica MUP-a*. NN 141/11. Zagreb: Narodne novine.
4. Prenzler, T. (2009). *Police Corruption: Preventing Misconducts and Maintaining Integrity*. CRC Press, 2009.
5. Simonović, B.: *Korupcija u policiji – strateški pristup staroj ali još uvijek aktualnoj sigurnosnoj ugrozi*. III. međunarodna znanstvena konferencija "Nove sigurnosne ugroze i kritična nacionalna infrastruktura" 12.-13. rujna 2013., Zagreb, Policijska akademija.
6. *Strategija suzbijanja korupcije*. NN 75/08. Zagreb: Narodne novine.
7. Zabilješke sa seminara OCTN-a *Podizanje policijskog integriteta*. Marija Bistrica, Ohrid, Cetinje, Sarajevo (2011.-2012.).
8. Zabilješke s obuke *Internal investigation training* u organizaciji američkog FBI-a, Skopje, 2010.
9. *Zakon o kaznenom postupku*. NN 152/08. Zagreb: Narodne novine.
10. *Zakon o policiji*. NN 34/11. Zagreb: Narodne novine.
11. *Zakon o policijskim poslovima i ovlastima*. NN 76/09. Zagreb: Narodne novine.
12. *Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta*. NN 88/01., 12/02., 33/05., 48/05. Zagreb: Narodne novine.
13. <http://www.antikorupcija.hr>
14. <http://www.transparency.hr>

Summary _____

Željko Kralj

Corruption in police

From the structural, that is organizational, aspect, as well as from the aspect of policemen subculture, the police is very prone to corruption. This is being manifested in numerous opportunities and temptations, thus generating a deviation within the profession. This means that a strong and complex prevention system should be established long-term. Short-term or partial interventions are bound to fail because corruption has a tendency to adapt. Corruption within the police force can significantly damage citizens' willingness to cooperate, thus causing a decrease in the police work efficiency, and a loss of trust from the citizens. Therefore we think it is very important to conduct a research on this topic, which will, if conducted on a transparent sample, give contribution to determine actual insight on corruption within the force.

Key words: research on corruption within the force, subculture, complex prevention system, citizens' trust in the police force, integrity.